

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Gabriely Bašné a soudců Mgr. Kateřiny Kozákové a Mgr. Ondřeje Hrabce ve věci

žalobce: J. H.,
bytem X
zastoupený JUDr. Alfrédem Šrámkem, advokátem
se sídlem Českobratrská 1403/2, Moravská Ostrava, Ostrava

proti
žalovanému: Velitel vzdušných sil Armády České republiky
se sídlem Vítězné náměstí 1500/5, Praha 6 – Dejvice

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 11. 2023, č. j. MO 694699/2023-3031, takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 11. 2023, č. j. MO 694699/2023-3031, s e
ruší a věc s e v r a c í žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný j e p o v i n e n zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení o žalobě
v celkové výši 11 228 Kč k rukám jeho zástupce JUDr. Alfréda Šrámk, advokáta, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Žalobce byl vojákem v aktivní záloze. Dne 28. 6. 2022 se účastnil nočního vojenského cvičení, při kterém utrpěl zranění – při střelbě na ocelový terč se od něj odrazila kovová střela, rozštěpila se a její střešina trefila žalobce do boku. Žalobce podstoupil celkem čtyři

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

operace za účelem odstranění této kovové střepiny z těla. Tři operace byly neúspěšné a až při posledním zákroku lékaři kovovou střepinu úspěšně vytáhli z boku žalobce. O necelé dva měsíce později Velitel VÚ 8407 Praha (dále „prvostupňový správní orgán“) kvalifikoval žalobcovo zranění jako služební úraz.

2. Vzhledem k tomu, že se jednalo o služební úraz měl žalobce mimo jiné nárok na náhradu za bolest a ztížení společenského uplatnění. Za účelem uplatnění svého nároku žalobce, podle § 42 zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách (dále „zákon č. 373/2011 Sb.“) požádal příslušného poskytovatele zdravotních služeb, Ústřední vojenskou nemocnici, Vojenský ústav soudního lékařství, U Vojenské nemocnic 1200, 16902 Praha 6, o zpracování lékařského posudku. Ve vydaném lékařském posudku č. p. 5/2023 (dále „lékařský posudek“) Ústřední vojenská nemocnice ohodnotila bolestné žalobce na celkem 318,5 bodů. Prvostupňový správní orgán pak postupoval na základě vyhlášky č. 346/2015 Sb., o postupu při určení výše náhrady za bolest a za ztížení společenského uplatnění vojáků (dále „vyhláška o odškodnění bolesti vojáků“) ve znění do 11. 8. 2023, kde je stanoveno, že hodnota jednoho bodu činí 250 Kč. Tedy prvostupňový správní orgán přiznal žalobci náhradu za bolest ve výši 79 625 Kč, a to na základě jeho rozhodnutí ze dne 14. 3. 2023 č. j. MO 241057/2023-8407 (dále „prvostupňové rozhodnutí“).
3. Proti prvostupňovému rozhodnutí se žalobce odvolal. Tvrdil, že prvostupňový orgán neměl postupovat podle vyhlášky o odškodnění bolesti vojáků, jelikož je vůči vojákům diskriminační a zadruhé namítal, že lékařský posudek nezohledňoval veškeré aspekty jeho zranění, a tudíž navrhl vypracovat revizní lékařský posudek.
4. Žalovaný rozhodnutím ze dne 23. 11. 2023, č. j. MO 694699/2023-3031 (dále „napadené rozhodnutí“) odvolání zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

II. Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

5. Žaloba obsahuje tři hlavní námitky proti napadenému rozhodnutí, a to: 1) žalovaný a prvostupňový správní orgán použili ustanovení podzákoného předpisu, který je vůči žalobci diskriminační; 2) lékařský posudek, sloužící jako podklad pro udělení počtu bodů není kompletní a 3) napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné. Pro přehlednost uvede Městský soud v Praze (dále „městský soud“) jednotlivé námitky v samostatných podkapitolách. Ve čtvrté podkapitole městský soud shrne vyjádření žalovaného.

II. 1 Aplikace diskriminačního ustanovení vyhlášky o odškodnění bolesti vojáků ve znění účinném do 11.8.2023

6. Žalobce tvrdí, že byl napadeným rozhodnutím poškozen. Za služební úraz mu byla přiznána nižší částka, než mu po právu náležela.
7. Podle žalobce žalovaný i prvostupňový správní orgán pochybili, když při určení výše bolestného vycházeli výhradně z hodnoty bodu ve výši 250 Kč určeného podle § 7 odst. 2 vyhlášky o odškodnění bolesti vojáků. Toto ustanovení je podle žalobce diskriminační, protože znevýhodňuje vojáky (z povolání i v aktivní záloze) oproti běžným zaměstnancům (srov. obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 12. 2020, čj. 8 As 319/2018-59).
8. Pro odškodnění běžných zaměstnanců existuje jiná metoda výpočtu hodnoty jednoho bodu. Tato metoda je obsažena v nařízení vlády č. 276/2015 Sb., o odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění způsobené pracovním úrazem nebo nemocí z povolání (dále

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

„nařízení vlády o odškodnění bolesti zaměstnanců“). Podle § 3 odst. 1 nařízení vlády o odškodnění bolesti zaměstnanců platí, že *hodnota bodu činí 1 % průměrné mzdy v národním hospodářství zjištěné na základě údajů Českého statistického úřadu za první až třetí čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, v němž vznikla povinnost provést hodnocení bolesti a ztížení společenského uplatnění*. Podle této metody výpočtu náleží běžným zaměstnancům za jeden bod částka ve výši 393 Kč. Mezi hodnotou jednoho bodu pro běžné zaměstnance a pro vojáky je rozdíl 143 Kč.

9. Podle žalobce není důvod pro to, aby vojákům z povolání, či vojákům v aktivní záloze, náležela nižší náhrada za bolest oproti běžným zaměstnancům.
10. Tento závěr podle žalobce zastává i zákonodárce. Ten ustanovení § 7 odst. 2 vyhlášky o odškodnění bolesti vojáků novelizoval s účinností od 12. 8. 2023. V důvodové zprávě k novelizaci zákonodárce uvádí, že je tato úprava vůči vojákům diskriminační. Současné znění tohoto ustanovení zní: *Hodnota bodu činí 1 % průměrné hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství dosažené podle zveřejněných údajů Českého statistického úřadu za první až třetí čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, v němž vznikla povinnost provést hodnocení bolesti a ztížení společenského uplatnění*. Novelizované znění tudíž kopíruje znění § 3 odst. 2 nařízení vlády č. 276/2015 Sb.
11. Vzhledem k výše uvedenému žalobce tvrdí, že žalovaný neměl určit hodnotu jednoho bodu podle § 7 odst. 2 (ve znění účinném do 11. 8. 2023) vyhlášky o odškodnění bolesti vojáků. Žalovaný měl ve věci buď analogicky aplikovat právní úpravu podle § 3 odst. 1 nařízení vlády o odškodnění bolesti zaměstnanců, jakožto právní úpravu smyslem a účelem nejbližší; případně měl aplikovat již novelizované ustanovení § 7 odst. 2 (účinné od 12. 8. 2023) vyhlášky o odškodnění bolesti vojáků. K posledně uvedenému žalobce poukazuje na přechodné ustanovení novelizace nařízení vlády o odškodnění bolesti zaměstnanců, které stanovuje že se nová metoda výpočtu užije i na úrazy, které se staly před 1. 1. 2023 a nebylo o nich ještě rozhodnuto.

II. 2 Nesprávné hodnocení závažnosti a následků služebního úrazu poškozeného

12. Podle žalobce žalovaný a prvostupňový správní orgán pochybili, když vycházeli z lékařského posudku, který nezohlednil veškeré okolnosti doprovázející služební úraz. Lékařský posudek sice zohlednil položku 1.3, položku 17.3. a položku 17.5 podle přílohy č. 1 k vyhlášce o odškodnění bolesti vojáků. Nezohlednil však následující okolnosti: a) rána byla otevřená po dobu téměř dvou měsíců; b) za účelem odstranění cizího tělesa z rány bylo učiněno několik neúspěšných zákroků a c) rána byla způsobena na trupu žalobce, byla po dlouhou dobu otevřená a po dlouhou dobu se v ní nacházelo cizí těleso.
13. Žalobce tvrdí, že nemohl řádně brojit proti lékařskému posudku, jelikož v něm chybí poučení o možnosti podat návrh na jeho přezkum. Ohrazuje se proti tvrzení žalovaného, že byl o tomto poučen dodatečně ve výzvě ze dne 2. 6. 2023. Ve výzvě žalovaný pouze konstatoval, že žalobce měl možnost proti posudku brojit samostatně ve lhůtě podle příslušných právních předpisů. To žalobce nepovažuje za řádné poučení.
14. I přes to, že žalobce nebyl o možnosti brojit proti lékařskému posudku poučen, uvedl v rámci odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí konkrétní důvody, pro které spatřuje posudek nesprávný. Zároveň žalovanému navrhl zpracování revizního lékařského posudku. Na toto žalovaný žádným způsobem nereagoval.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

15. Proto žalobce městskému soudu navrhl, aby ustanovil soudního znalce z oboru lékařství za účelem bodového zhodnocení úrazu žalobce.

II. 3 Nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí

16. Žalobce shledává napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné, neboť není řádně odůvodněno a přijaté závěry nemají oporu v zákoně ani odborné literatuře.
17. To se týká zejména užití diskriminačního ustanovení § 7 odst. 2 vyhlášky o odškodnění bolesti vojáků, na kterém žalovaný trval, přičemž tento svůj názor jen vágně odůvodnil tím, že vojáci musí přijmout rozdíl mezi soukromým a veřejným sektorem a odkázal na zcela nepřiléhavé rozhodnutí Nejvyššího správního soudu.
18. Dále se žalovaný nijak nezabýval vznesenými námitkami proti lékařskému posudku. Pouze vágně a bez relevance uvedl, že žalobce měl možnost proti znaleckému posudku uplatnit námitky podle příslušných právních předpisů.

II. 4 Vyjádření žalovaného

19. Žalovaný nesouhlasí s tvrzením, že by napadená rozhodnutí žalobce diskriminovala. Správní orgán prvního stupně správně postupoval na základě vyhlášky o odškodnění bolesti vojáků. Právní úprava, tj. zákon o vojácích z povolání ve spojení se zákonem o službě vojáků v aktivní záloze mu to ani jinak neumožňovala. Poznámává, že žalobci vznikl nárok na náhradu škody na základě veřejnoprávního vztahu, který je odlišný od soukromoprávního. Tato veřejnoprávní úprava je komplexní a nelze v ní dotvářet právo analogicky po vzoru soukromoprávní úpravy.
20. Žalobci nic nebránilo, aby proti lékařskému posudku brojil, jestliže ho považuje za nesprávný či neúplný. Žalovaný dokonce o možnosti proti němu brojit poučil ve výzvě ze dne 2. 6. 2023. Žalobce tak však neučinil. Žalovaný uzavírá, že skutkový stav v lékařském posudku shledal za zjištěný bez důvodných pochybností. A v napadeném rozhodnutí shledal, že při ohodnocení bolesti znalec aplikoval správný podzákonný předpis, respektive jeho přílohu.
21. Proto má městský soud žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

III. Posouzení žaloby

22. Městský soud v souladu s § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále „s. ř. s.“), přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobcem vymezených námitek. Vycházel při tom v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného. Shledal, že žaloba je důvodná. O věci rozhodl bez jednání, jelikož s takovým postupem žalobce i žalovaný vyjádřili souhlas, resp. nevyjádřili nesouhlas s rozhodnutím věci bez nařízení jednání (§ 51 odst. 1 s. ř. s.). Soud neprovedl žalobcem navržený důkaz znaleckým posudkem znalce ustanoveného v tomto řízení, a to z důvodu, jemuž se blíže věnuje v kapitole III.3 a bodě 65 tohoto rozsudku.
23. Stejně jako u narační části rozhodnutí městský soud rozdělí tuto kapitolu do podkapitol. V každé se bude zabývat jednou žalobní námitkou.

III. 1 Nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí

24. Nejprve se bude městský soud zabývat námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí. Podle ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. soud zruší napadené rozhodnutí

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

pro vady řízení bez jednání rozsudkem pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí. Ve zde posuzovaném případě žalobce namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí spočívající ve dvou skutečnostech. Zaprvé, žalovaný zcela v rozporu s důvodovou zprávou k novele vyhlášky o určení náhrady za bolest uvádí že § 7 odst. 2 není diskriminační, přičemž žalovaný tento závěr odůvodňuje jen vágně tím, že vojáci musí přijmout rozdíl mezi soukromým a veřejným sektorem k čemuž odkazuje na zcela nepřiléhavé rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Zadruhé, žalobce shledává nepřezkoumatelnost v tom, že žalovaný žádným způsobem neodůvodnil a nijak se nezabýval námitkami žalobce vznesenými proti lékařskému posudku pro určení bolestného. Podle žalobce žalovaný k tomu jen vágně a bez relevance uvedl, že žalobce měl možnost proti znaleckému posudku uplatnit podle příslušných právních předpisů.

25. Městský soud připomíná, že zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, u kterých pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012–45). Městský soud předesílá že v této podkapitole se zabývá pouze tím, zda je napadené rozhodnutí přezkoumatelné či nikoliv. Městský soud v této fázi nepředjímá správnost a zákonnost závěrů uvedených v napadeném rozhodnutí.
26. Žalobce de facto již ve formulování svých námitek shrnuje některé základní body argumentace žalovaného; i když je žalobce označuje jen za „vágní“. Už toto je náznak toho, že v napadeném rozhodnutí je obsažena argumentace žalovaného, respektive přezkoumatelné důvody, ze kterých lze vyvodit proč a jak žalovaný rozhodl. Krom toho žalovaný se v napadeném rozhodnutí s odvolacími námitkami žalobce vypořádal. Konkrétně, otázku diskriminačního užití § 7 odst. 2 vyhlášky o odškodnění bolesti vojáků ve znění do 11. 8. 2023 žalovaný odůvodnil na stranách 4 a 5 napadeného rozhodnutí. Námitky žalobce vůči lékařskému posudku žalovaný vypořádal na straně 5 napadeného rozhodnutí.
27. Městský soud dospěl k závěru, že rozhodnutí je přezkoumatelné a námitka nepřezkoumatelnosti je tedy nedůvodná.

III. 2 Aplikace diskriminačního ustanovení vyhlášky o odškodnění bolesti vojáků ve znění účinném do 11. 8. 2023

28. Podstatou další žalobní námitky je spor o hodnotu jednoho bodu. Účastníci mají za nesporné, že existuje rozdíl v odškodňování bolesti v případech pracovněprávních a v případech vojáků (z povolání i v aktivních zálohách). Sporné však je, jestli je tento rozdíl opodstatněný a nepředstavuje tak nezákonnou diskriminaci. Městský soud předesílá, že tento rozdíl za opodstatněný nepovažuje.
29. Pro lepší zasazení kauzy do kontextu považuje městský soud za vhodné stručně shrnout nedávný vývoj právní úpravy odškodňování bolesti a ztížení společenského utrpení. Od roku 2015 (resp. 2016) existují čtyři režimy výpočtu odškodnění bolesti:
 - a) obecná soukromoprávní úprava uvedená v § 2958 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „o. z.“), která je založena na metodice Nejvyššího soudu – Metodika k náhradě nemajetkové újmy na zdraví (bolest a ztížení společenského uplatnění podle § 2958 občanského zákoníku) publikované

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

Nejvyšším soudem dne 14. 4. 2014 pod sp. zn. Cpin 14/2014, R 63/2014 civ. (dále „metodika“),

- b) zvláštní úprava pro odškodnění pracovního úrazu „běžného“ zaměstnance uvedená v § 3 odst. 1 nařízení vlády o odškodnění bolesti zaměstnanců ,
 - c) zvláštní úprava pro členy bezpečnostních sborů upravená vyhláškou č. 277/2015 Sb. o postupu při určování výše náhrady za bolest a za ztížení společenského uplatnění příslušníků bezpečnostních sborů (dále “vyhláška o odškodnění bolesti příslušníků bezpečnostních sborů“) a
 - d) zvláštní úprava pro vojáky z povolání (včetně vojáků v aktivní záloze), pro které platí vyhláška o odškodnění bolesti vojáků.
30. Zatímco hodnota bodu určená ve zvláštních režimech činila fixní částku 250 Kč, obecná soukromoprávní úprava její výši navázala na hrubou měsíční minimální mzdu tak, že *„hodnota bodu se odvozuje od jednoho procenta hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství za kalendářní rok předcházející roku, v němž vznikl nárok/vznikla bolest“*. V důsledku uvedeného rozdílného režimu byla fakticky hodnota bodu určená podle metodiky vyšší než 250 Kč.
31. Tento stav prolomil v roce 2021 Ústavní soud (nálesem sp. zn. II. ÚS 2925/20 ze dne 15. 11. 2021, N 197/109 SbNU 128). Nález řešil rozdíl mezi hodnotou bodu podle obecného občanskoprávního režimu, resp. podle metodiky, a na základě nařízení vlády o odškodnění bolesti zaměstnanců. Ústavní soud dal za pravdu stěžovateli, který namítal, že s ním bylo nakládáno nerovně, když mu na základě nařízení vlády o odškodnění bolesti zaměstnanců bylo přiznáno nižší odškodnění, než by mu bylo přiznáno v obecném občanskoprávním režimu podle metodiky Nejvyššího soudu. Poukázal na to, že zde dochází k paradoxní situaci. Zaměstnanec, který má v právním řádu České republiky privilegované postavení a platí pro něj princip zvýšené ochrany, je zde chráněn méně než kdokoli jiný na základě obecného občanskoprávního režimu. Přitom Ústavní soud nenašel jakýkoliv racionální důvod pro tento postup.
32. Tento nález pak byl motivací pro zákonodárce, aby novelizoval podzákonné předpisy upravující zvláštní režim odškodňování. Tedy, aby jejich určení hodnoty jednoho bodu korespondovalo s určením dle metodiky. Tuto motivaci lze vyčíst z důvodových zpráv k jednotlivým předmětným podzákonným předpisům.
33. Jenže při snaze napravit stav nerovného zacházení zákonodárce založil základy jiného nerovného zacházení. Tentokrát však mezi „běžnými“ zaměstnanci, příslušníky bezpečnostních sborů a vojáky. Nerovné zacházení mezi těmito skupinami osob je založeno na dvou skutečnostech.
34. Zprvé, novelizace jednotlivých podzákonných předpisů nenabýly účinnost ve stejný den. Konkrétně:
- a) novela nařízení vlády o odškodnění bolesti zaměstnanců nabyla účinnosti již dne 1. 1. 2023,
 - b) novela vyhlášky o odškodnění bolesti příslušníků bezpečnostních sborů nabyla účinnosti 1. 7. 2023 a
 - c) novela vyhlášky o odškodnění bolesti vojáků nabyla účinnosti až 12. 8. 2023.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

Jinými slovy v době od 1. 1. 2023 do 11. 8. 2023 zde existovalo rozdílné odškodňování pro běžné zaměstnance a pro vojáky. Skutečnost, že novela vyhlášky o odškodnění bolesti vojáků byla přijata o více než půl roku později, než nařízení vlády o odškodnění bolesti zaměstnanců je též reflektována v důvodové zprávě k novelizaci vyhlášky. Zde zákonodárce přímo říká, že „v současné době jsou vojáci de facto diskriminováni vůči civilnímu sektoru“. Proto předložil návrh novelizace vyhlášky o odškodnění bolesti vojáků.

35. Zadruhé, nerovné zacházení se též nachází v přechodných ustanoveních novelizace nařízení vlády o odškodnění bolesti zaměstnanců a vyhlášky o odškodnění bolesti vojáků. Novelizace nařízení vlády o odškodnění bolesti zaměstnanců i vyhlášky o odškodnění bolesti příslušníků bezpečnostních sborů obsahuje přechodné ustanovení, podle kterého se nová výše hodnoty jednoho bodu uplatní i na úrazy, které se staly před dnem účinnosti novely, a ještě o nich nebylo rozhodnuto. Novelizace vyhlášky o odškodnění bolesti vojáků takové ustanovení neobsahuje. Tedy zde je jinak zacházeno s vojáky oproti „běžným“ zaměstnancům, jelikož podle novelizovaného výpočtu se počítají i pracovní úrazy, které se odehrály před rokem 2023, zatímco u vojáků tak je až od 12. 8. 2023.
36. Z výše uvedeného tak vyplývá, že v době od 1. 1. 2023 do 11. 8. 2023 (tj. v období od účinnosti novely nařízení vlády o odškodnění bolesti zaměstnanců do účinnosti novely vyhlášky o odškodnění bolesti vojáků) bylo s vojáky nakládáno nerovně oproti „běžným“ zaměstnancům. Spornou otázkou však zůstává, zda bylo toto nerovné zacházení legitimní, tj. důvodné.
37. Podobnou situaci již řešil Krajský soud v Ostravě (rozsudek ze dne 3. 9. 2024, č. j. 25 Ad 6/2023-43). Nešlo sice o odškodnění bolesti vojáka, ale o odškodnění bolesti příslušníka bezpečnostního sboru. Rozhodoval o případu příslušníka bezpečnostního sboru, jehož služební úraz se sice odehrál v roce 2019, ale správní orgán o náhradě za bolest rozhodl, až v lednu 2023. Tedy rozhodoval v době, když už byla účinná novela nařízení vlády o odškodnění bolesti zaměstnanců, ale ještě nebyla účinná novela vyhlášky o odškodnění bolesti příslušníků bezpečnostních sborů. Krajský soud v Ostravě se argumentačně opřel o výše zmíněný nálezy Ústavního soudu. Přičemž dovodil, že jeho závěry lze použít i pro posouzení nerovného zacházení při výpočtu bolestného pro „běžného“ zaměstnance a pro příslušníka bezpečnostních sborů. Tedy dovozuje, že není legitimní důvod, které by takové nerovné zacházení ospravedlňovalo.
38. Se závěry Ústavního soudu a Krajského soudu v Ostravě se městský soud ztotožňuje. Jejich závěry lze zobecnit a použít i na nerovné zacházení s vojáky (včetně vojáků v aktivní záloze). Toto dokonce naznačuje i sám Ústavní soud v bodě [48] nálezu II. ÚS 2925/20. Tudíž městský soud bere tyto závěry za své a aplikuje je na tento případ.
39. Městský soud (obdobně jako to udělal Krajský soud v Ostravě) považuje za vhodné připomenout právní charakter služebního poměru odkazem na usnesení zvláštního senátu podle zákona č. 131/2002 Sb. ze dne 7. 4. 2022, čj. Konf 7/2021-30, č. 4357/2022 Sb. NSS. „*Služební poměr je veřejnoprávní poměr státního zaměstnance ke státu, kdy jednotlivé úkony vůči státnímu zaměstnanci jsou činěny vrchnostensky v rovině veřejného práva. Nelze však odhlédnout od společných znaků služebního poměru s poměrem pracovním, neboť jde o závislou činnost. V řadě případů zákon o státní službě odkazuje na ustanovení zákoníku práce. Úprava služebního poměru, jakožto poměru veřejnoprávního, tedy nemalou měrou počítá s použitím institutu soukromého (pracovního) práva.*“ Stejně závěry lze použít i na služební poměr vojáka v aktivní záloze.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

40. Městský soud (obdobně jako to udělal Krajský soud v Ostravě) porovnal úpravu odpovědnosti za škodu, vzniklou vojákově v souvislosti se služebním úrazem, a úpravu odpovědnosti zaměstnavatele za škodu a nemajetkovou újmu zaměstnance vzniklou pracovním úrazem. Jak je upraveno v § 119 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání ve spojení s § 31 a § 2 odst. 2 zákona č. 45/2016 Sb. o službě vojáků v záloze, ve znění účinném ke dni rozhodnutí žalovaného, a úpravu odpovědnosti zaměstnavatele za škodu a nemajetkovou újmu zaměstnance vzniklou pracovním úrazem, podle § 269 a násl. zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, v témže znění. Zjistil, že základní předpoklady pro vznik této odpovědnosti jsou stejné. Škoda a nemajetková újma musí vzniknout při výkonu služby, v přímé souvislosti s ním nebo pro výkon služby (zákon o službě vojáků v záloze) a při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním (zákoník práce). Obdobně je upraven i rozsah a druhy náhrad. Úprava odpovědnosti za újmu způsobenou vojákům tak představuje soukromoprávní institut vnesený do jinak převážně veřejnoprávního služebního poměru, neboť v sobě nese všechny znaky, kterými ji soukromé právo definuje, a vrchnostenský princip se zde nijak neprojevuje. Není tak žádný důvod ani pro to, aby odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění v důsledku služebního úrazu bylo posuzováno jinak, než odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění v důsledku úrazu pracovního.
41. Ústavní soud přdestřel, jak se k problému v nerovném přístupu postavit. V nálezu s odkazem na čl. 95 odst. 1 Ústavy připomněl, že obecný soud je při svém rozhodování oprávněn, respektive povinen, posoudit soulad jiného právního předpisu se zákonem. Tím spíše je oprávněn, respektive povinen, učinit tak i v případě, kdy posuzuje soulad jiného právního předpisu se zákonem ústavním. Proto je městský soud povinen posoudit soulad § 7 odst. 2 vyhlášky o odškodnění bolesti vojáků, ve znění do 11. 8. 2023, s čl. 1 Listiny základních práv a svobod. Podle městského soudu rozdílná výše odškodnění, ke které vede aplikace vyhlášky o odškodnění bolesti vojáků, ve znění do 11. 8. 2023, představuje neodůvodněné jiné postavení vojáka a zaměstnance ve smyslu článku 1 Listiny základních práv a svobod a je jeho porušením. Vyhláška o odškodnění bolesti vojáků, ve znění do 11. 8. 2023 je proto v § 7 odst. 2 neústavní a nelze podle ní výši odškodnění stanovit.
42. Od 1. 1. 2023, tedy před vydáním napadeného rozhodnutí, je v účinnosti novela nařízení vlády o odškodnění bolesti zaměstnanců, která stanovuje hodnotu bodu shodně jako metodika. Čímž bylo odstraněno i nerovné postavení zaměstnance a osoby podléhající výpočtu podle metodiky. Podle názoru městského soudu je nařízení vlády s ohledem na oblast, k jejíž regulaci slouží, právě projednávané věci nejbližší a odpovídá i minimálnímu standardu stanovenému občanskoprávní úpravou. Její užití pro případ vojáka (v aktivní záloze) tak odstraní nedůvodný rozdíl (zhoršení) v postavení vojáka vůči zaměstnanci při odškodnění téže situace. Nad rámec výše uvedeného městský soud poznamenává, že obdobně lze užít i vyhláška o odškodnění bolesti příslušníků bezpečnostních sborů, jejíž novela nabyla účinnosti dne 1. 7. 2023. Od tohoto data též tato vyhláška odpovídá minimálnímu standardu stanovenému občanskoprávní úpravou.
43. Vznesená námitka je důvodná.

III. 3 Nesprávné hodnocení závažnosti a následků služebního úrazu žalobce

44. V poslední žalobní námitce žalobce brojí proti hodnocení závažnosti a následků služebního úrazu, respektive proti lékařskému posudku a jeho závěrům.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

45. Podle § 42 odst. 1 zákona č. 373/2011 Sb., platí, že *lékařský posudek o zdravotní způsobilosti nebo o zdravotním stavu (dále jen „lékařský posudek“) vydává poskytovatel na žádost pacienta, který je posuzovanou osobou, nebo jiné k tomu oprávněné osoby po posouzení zdravotní způsobilosti, popřípadě zdravotního stavu posuzované osoby, posuzujícím lékařem.*
46. Podle § 43 odst. 3 zákona č. 373/2011 Sb., platí, že *lékařský posudek musí mít náležitosti stanovené právním předpisem upravujícím zdravotnickou dokumentaci a podle účelu jeho vydání též náležitosti stanovené prováděcím právním předpisem podle § 52, 60 nebo 65, popřípadě jinými právními předpisy. Ze závěru lékařského posudku musí být zřejmé, zda je posuzovaná osoba pro účel, pro který je posuzována, zdravotně způsobilá, zdravotně nezpůsobilá nebo zdravotně způsobilá s podmínkou, případně pozbyla dlouhodobě zdravotní způsobilost, anebo zda její zdravotní stav splňuje předpoklady nebo požadavky, ke kterým byla posuzována. Součástí lékařského posudku musí být poučení o možnosti podat podle § 46 odst. 1 návrh na jeho přezkoumání poskytovateli, který posudek vydal, a poučení o možnosti vzdání se práva na přezkoumání lékařského posudku podle § 46 odst. 1. V poučení se dále uvede, v jaké lhůtě je možno návrh na přezkoumání podat, od kterého dne se tato lhůta počítá a zda má nebo nemá návrh na přezkoumání podle tohoto zákona nebo jiných právních předpisů odkladný účinek.*
47. Podle § 46 odst. 1 zákona č. 373/2011 Sb., platí, že *má-li posuzovaná osoba nebo osoba, které uplatněním lékařského posudku vznikají práva nebo povinnosti, za to, že lékařský posudek je nesprávný, může do 10 pracovních dnů ode dne jeho prokazatelného předání podat návrh na jeho přezkoumání poskytovateli, který posudek vydal. Osoba, které uplatněním posudku vznikají práva nebo povinnosti a které byl posudek předán posuzovanou osobou, může návrh na přezkoumání lékařského posudku podat do 10 pracovních dnů ode dne jeho předání, a to poskytovateli uvedenému ve větě první. Práva na přezkoumání lékařského posudku se lze vzdát. Písemné prohlášení o vzdání se práva na přezkoumání lékařského posudku nebo záznam o ústním sdělení o vzdání se práva na přezkoumání lékařského posudku je součástí zdravotnické dokumentace; záznam stvrdí svým podpisem osoba, která se práva na přezkoumání lékařského posudku vzdala, a zdravotnický pracovník, který tento záznam provedl.*
48. Podle § 46 odst. 2 zákona č. 373/2011 Sb., platí, že *jestliže byl návrh na přezkoumání lékařského posudku podán po uplynutí lhůty podle odstavce 1, poskytovatel návrh odloží. Tuto skutečnost písemně sdělí osobě, která návrh na přezkoumání lékařského posudku podala, a osobě, které uplatněním lékařského posudku vznikají práva nebo povinnosti, pokud je mu známa, a posuzované osobě, nejde-li o osoby, které návrh podaly. Při prokázání závažných důvodů, které posuzované osobě nebo jiné osobě oprávněné k podání návrhu na přezkoumání objektivně bránily v podání návrhu ve stanovené lhůtě, poskytovatel zmeškání lhůty pro podání návrhu promine. Požádat o prominutí zmeškání lhůty pro podání návrhu na přezkoumání lze do 10 pracovních dnů ode dne, kdy pominul důvod, který bránil osobě uvedené ve větě druhé toto právní jednání učinit. K žádosti o prominutí lhůty se připojí návrh na přezkoumání, jinak se jí poskytovatel nezabývá. Zmeškání lhůty nelze prominout, jestliže ode dne, kdy měl být podán návrh na přezkoumání, uplynulo 60 dnů. Prominutím zmeškání lhůty nejsou dotčeny lhůty stanovené pro uplatnění lékařského posudku. Poskytovatel odložení návrhu na přezkoumání lékařského posudku anebo prominutí lhůty k podání návrhu na přezkoumání nebo neprominutí této lhůty včetně důvodů bezodkladně písemně sdělí osobě, která návrh na přezkoumání lékařského posudku podala, a dále osobě, které uplatněním lékařského posudku vznikají práva nebo povinnosti, pokud je mu známa, a posuzované osobě, nejde-li o osoby, které návrh podaly.*
49. Žalobce předně namítá, že již v odvolání proti prvoinstančnímu rozhodnutí poukázal na to, že lékařský posudek nezohlednil všechny okolnosti doprovázející služební úraz, které

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

ovlivňovaly bolestivost úrazu. A proto při absenci poučení o možnosti podat návrh na přezkoumání lékařského posudku, požádal žalovaného o zpracování revizního lékařského posudku. Žalovaný se touto námitkou zabýval, byť stručně, v napadeném rozhodnutí na straně 5. Žalovaný přezkoumal lékařský posudek a konstatoval, že uvedené počty bodů hodnocení bolesti odpovídají jednotlivým položkám přílohy č. 1 vyhlášky o odškodnění bolesti vojáků s ohledem na řešený služební úraz. Zároveň byly do bodového hodnocení zohledněny také opakované neúspěšné pokusy o extrakci a hnisavou komplikaci (navýšení bodového hodnocení o 30 %). Žalovaný následně uzavřel, že nemá pochybnosti o správném určení počtu bodů bolestného v předmětném lékařském posudku. K návrhu na zpracování revizního lékařského posudku uvedl, že si je vědom absence poučení na lékařském posudku podle § 46 odst. 1 zákona o specifických zdravotních službách, avšak žalobce byl o tomto služebním orgánem poučen ve výzvě čj. MO 459403/2023-8407 ze dne 2. 6. 2023 a přesto námitky proti lékařskému posudku nepodal. Lékařský posudek tak byl a nadále je legitimním podkladem pro napadené rozhodnutí čj. 241057/2023-8407 služebního orgánu. Současně poukázal na to, že řízení o náhradě škody, resp. újmy na zdraví, je řízením o žádosti podle § 44 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále „správní řád“), kdy z žádosti podle § 45 odst. 1 správního řádu musí být patrné, co žadatel žádá nebo čeho se domáhá. Služební orgán tak rozhodoval o náhradě za bolest na základě odvolatelem doloženého lékařského posudku.

50. Z výzvy ze dne 2. 6. 2023 soud ověřil, že žalovaný vyzval žalobce k doplnění jeho odvolání ze dne 7. 4. 2023. Přitom žalobce informoval, že náhrada za bolest se vyplácí podle lékařského posudku o hodnocení úrazu vojáka vydaným lékařem vojenského poskytovatele lékařských služeb. Služební orgán tak rozhodoval na základě žalobcem předloženého lékařského posudku, u kterého služební orgán presumoval, že s ním účastník řízení souhlasil, když jej služebnímu orgánu sám doručil. V posledním odstavci žalovaný žalobci sdělil následující: *„S ohledem na výše uvedené služební orgán závěrem účastníka řízení vyrozumívá, že podle § 46 odst. 1 zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů, je oprávněn do 10 pracovních dnů ode dne prokazatelného obdržení lékařského posudku podat návrh na jeho přezkoumání poskytovateli, který posudek vydal.“*
51. Soud souhlasí s žalobcem, že z takto formulovaného poučení lze pouze vyrozumět, že žalobce měl právo brojit proti vystavenému posudku samostatně podle zákona č. 373/2011 Sb. Nikoli, že mu toto právo stále náleží, jak by vyplývalo z vypořádání provedeného žalovaným v napadeném rozhodnutí.
52. Předmětem následného posouzení soudem bude tedy otázka, zda, při absenci poučení o opravném prostředku na lékařském posudku, je možné návrh žalobce na provedení revizního přezkumu uplatněný v odvolání ze dne 7. 4. 2023 považovat za návrh na přezkoumání lékařského posudku ve smyslu § 46 odst. 1 zákona č. 373/2011 Sb. A zda žalovaný pochybil, pokud odvolání v této části nepostoupil k vyřízení příslušnému poskytovateli lékařských služeb.
53. Nejprve se soud bude věnovat otázce včasnosti uplatněného návrhu na revizi.
54. Podle § 46 odst. 1 zákona č. 373/2011 Sb. má-li posuzovaná osoba za to, že lékařský posudek je nesprávný, je oprávněna podat ve lhůtě 10 pracovních dnů ode dne jeho prokazatelného doručení návrh na jeho přezkum poskytovateli, který posudek vydal.
55. Lékařský posudek vydaný podle § 42 zákona č. 373/2011 Sb., nemá povahu rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. a jde jen o obdobu odborného stanoviska či “odborného

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

dobrozdání” bez potenciality zásahu do subjektivních veřejných práv posuzovaného (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 9. 2007, č. j. 4 Ads 81/2005-125, č. 1554/2008 Sb. NSS). Lékař, který posudek vystavuje, nevystupuje jako osoba, které bylo zákonem svěřeno rozhodování o právech a povinnostech v oblasti veřejné správy.

56. Ačkoli poskytoval lékařské péče tak není *stricto sensu* správním úřadem, v roli, kterou zastává při vydávání lékařských posudků dle zákona č. 373/2011 Sb., lze přiměřeně vycházet z obecných zásad stanovených pro fungování dobré správy. Veřejná správa je službou veřejnosti (§ 4 odst. 1 správního řádu) a komunikace úřadu s účastníkem řízení má pomoci provést jej správním řízením tak, aby při dodržení zákonných požadavků dosáhl svého záměru. Správní soudy opakovaně konstatovaly, že obecné zásady správního řízení musejí být dodržovány nejen jakožto konkrétní ustanovení správního řádu, ale uplatní se při veškerých postupech veřejné správy. Jedním z účelů samotné poučovací povinnosti je vyrovnat rozdíly mezi odborných orgánem veřejné správy a laickým účastníkem. Specifické postavení mezi různými druhy poučení pak má poučení o možnosti podat opravný prostředek. Nedodržení této poučovací povinnosti může mít přímý důsledek pro řízení (např. § 83 a § 84 správního řádu).
57. Zákon č. 373/2011 Sb. explicitně důsledek porušení povinnosti uvést na lékařském posudku poučení o opravném prostředku neupravuje. Současně však v § 46 odst. 2 umožňuje osobám, které zmeškaly lhůtu k podání opravného prostředku, podat tento prostředek společně s žádostí o prominutí zmeškání lhůty. Žádost o zmeškání lhůty musí být odůvodněna závažným důvodem, který objektivně znemožnil včasné podání návrhu. Vycházejí ze shora popsané úlohy poučovací povinnosti (srov. bod 56 tohoto rozsudku) má soud za to, že chybějící poučení o možnosti podání opravného prostředku je právě takovou překážkou.
58. Lhůty k podání žádosti o prominutí zmeškání úkonu jsou koncipovány jako lhůta subjektivní činící 10 pracovních dnů ode dne, kdy pominul důvod, který bránil posuzované osobě návrh na přezkum podat. Současně zákon stanoví objektivní lhůtu 60 ode dne, kdy měl být podán návrh na přezkoumání.
59. V posuzované věci byl předmětný lékařský posudek vydán dne 22. 2. 2023, prvoinstanční rozhodnutí dne 14. 3. 2023 a odvolání proti němu dne 7. 4. 2023. Námitku nesprávnosti lékařského posudku žalobce uplatnil v odvolání, tedy po uplynutí 44 dnů ode dne, kdy byl posudek vydán, resp. 24 dnů ode dne, kdy bylo vydáno prvoinstanční rozhodnutí (přičemž lze předpokládat, že v té době musel být posudek žalobci již prokazatelně předán). I v případě, uvažoval-li by soud o uplatněné námitce jako o návrhu na přezkum lékařského posudku, byl by tak tento návrh podán opožděně.
60. Podle § 46 odst. 2 zákona č. 373/2011 Sb. je žalobce oprávněn požádat o prominutí zmeškání lhůty k podání návrhu na přezkum, byla-li opožděnost způsobena závažným důvodem objektivně znemožňujícím podání návrhu včas. To vše v subjektivní lhůtě 10 pracovních dnů ode dne, kdy pominul důvod, který bránil posuzované osobě toto právní jednání učinit a zároveň v objektivní lhůtě 60 dnů ode dne, kdy byl lékařský posudek posuzované osobě prokazatelně předán. Ve výzvě ze dne 2. 6. 2023 žalovaný žalobce informoval o možnosti podat návrh na přezkum lékařského posudku (a odstranil tak vadu chybějícího poučení), k čemuž žalobce v doplnění svého odvolání ze dne 22. 6. 2023 existenci této vady namítl. I kdyby však soud považoval žalobcovo doplnění odvolání v této části za žádost o prominutí zmeškání lhůty, subjektivní lhůta 10 pracovních dnů by sice zachována byla (počítaná od

doplnění poučení ze dne 22. 6. 2023), ale objektivní 60denní lhůta již nikoli (počítáno i od vydání prvoinstančního rozhodnutí ze dne 14. 3. 2023). Soudu tak nezbývá než uzavřít, že návrh na přezkum lékařského posudku nebyl ze strany žalobce uplatněn včas.

61. Soud připomíná, že lékařský posudek vydaný podle § 42 zákona č. 373/2011 Sb. má povahu odborného stanoviska či “odborného dobrozdání”. Jde tedy o jeden z podkladů pro vydání rozhodnutí. Jen stěžít lze po žalovaném požadovat, aby v případě zmeškání lhůty pro revizi lékařského posudku vydaného podle § 42 zákona č. 373/2011 Sb. sám zadal zpracování posudku znaleckého. To však nebrání žalobci, aby si takový posudek nechal zpracovat sám a jeho zjištění s lékařským posudkem konfrontoval.
62. Tuto žalobní námitku tak soud neshledal důvodnou.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

63. S ohledem na závěry uvedené v kapitole III. 2 dospěl městský soud k závěru, že žaloba je důvodná. Městský soud proto zrušil rozhodnutí žalovaného podle § 78 odst. 1 s. ř. s. pro nezákonnost napadeného rozhodnutí.
64. V dalším řízení budou správní orgány při stanovení výše hodnoty jednoho bodu vycházet z právního názoru uvedeného v tomto rozsudku, zejména v jeho části III. 2. Podle § 78 odst. 5 s. ř. s. jsou správní orgány vázány právním názorem vysloveným soudem v tomto rozsudku.
65. Pokud jde o návrh na provedení důkazu revizním znaleckým posudkem v tomto soudním řízení, soud připomíná, že jeho úlohou není nahrazovat činnost správních orgánů ve správním řízení. Hodlá-li žalobce zpochybnit bodové hodnocení bolestného, je na něm, aby tak učinil v řízení správním, a nikoli v řízení soudním. Proto soud návrh na zpracování znaleckého posudku v soudním řízení nepřipustil.
66. O nákladech řízení městský soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Jelikož žalobce měl ve věci plný úspěch, náleží mu náhrada nákladů řízení. Tyto náklady představují náklady na soudní poplatek ve výši 3 000 Kč, odměna a náhrada hotových výdajů advokáta. Podle § 35 odst. 2 s. ř. s. se pro určení výše odměny užije vyhláška č. 177/1996 Sb., advokátní tarif ve znění platném do 31. 12. 2024 (dále „advokátní tarif“). Odměna náleží celkem za dva úkony právní služby, a sice za převzetí a přípravu zastoupení a za podání žaloby (2 × 3 100 Kč dle § 7 advokátního tarifu). Náhrada hotových výdajů sestává z paušální částky 600 Kč (2 × 300 Kč dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu). Protože je zástupce žalobce plátcem DPH, zvyšuje se náhrada nákladů řízení o částku 1 428 Kč odpovídající DPH ve výši 21 % z částky 6 800 Kč. Celkem tak náhrada nákladů řízení představuje 11 228 Kč. Soud žalobci nepřiznal náhradu za písemné podání ze dne 27. 1. 2024, když jej nevyhodnotil jako podání ve věci samé, jelikož žalobce jím toliko vyslovil souhlas s rozhodnutím ve věci bez nařízení jednání.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 22. října 2025

Mgr. Gabriela Bašná v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.